

стрес та невизначеність, які спонукають хірургів шукати шляхи до подолання стану напруги. Отримані результати можуть бути застосовані у роботі з профілактики професійного вигорання, підвищення толерантності до невизначеності хірургів та створення тренінгових програм.

*Науковий керівник: Злагодох В.В.,
ст. викладач*

УДК 159.947-057.8 (043.2)

Вернидуб О.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНО-СМИСЛОВОЇ СФЕРИ ТА ВОЛЬОВОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ УЧНІВ КАДЕТСЬКИХ КЛАСІВ

На сьогоднішні, у зв'язку з наявним напруженим соціально-політичним станом нашої країни, стрімко зростає потреба в підвищенні ефективності діяльності силових структур України, основною задачею яких є оборонна і правоохоронна діяльність.

Освіта та виховання в сучасних кадетських класах сприяє формуванню та розвитку у старших підлітків більш чітких уявлень про світ професій військового профілю. Це частіше мотивує їх до вибору кар'єри у професійній сфері, пов'язаній з діяльністю силових структур. Актуальність дослідження полягає у приверненні уваги до вивчення особливостей впливу військової форми виховання на психологічні характеристики учнів, а також у підвищенні інтересу суспільства до кадетських класів як форми первинної підготовки майбутніх службовців силових структур України.

Серед основних причин, що детермінують своєрідність властивостей особистості і психічної працездатності кадетів виділяють наявність у навчально-виховному процесі елементів військових традицій і спрямованість на патріотичне виховання. У якості особливого моменту можна виокремити жорстку регламентацію всієї діяльності кадетів, що передбачає суворе виконання вимог у певний часовий інтервал.

З огляду на це, ціннісні орієнтації та вольові якості старших підлітків, які знаходяться на стадії початкового професійного вибору і навчаються основам військової підготовки в умовах кадетського класу мають певні відмінні риси, дослідження яких ми провели за допомогою методик: «Тест смисложиттєвих орієнтацій (СЖО)» Д. О. Леонтьєва; «Морфологічний тест життєвих цінностей (МТЖЦ)» В. Ф. Сопова, Л. В. Карпушиної; «Опитувальник вольового самоконтролю – ВСК» А. В. Зверькова і Е. В. Ейдмана, «Стиль саморегуляції поведінки (ССПМ)» В. І. Морсанової.

Ціннісно-смилова сфера є центральним утворенням особистості, її «ядром», яке задає направленість життєдіяльності людини та визначає відношення «людина – світ». Прагнення людини до смислу виступає однією з найважливіших потреб людини, задоволення якої визначається здатністю взяти на себе відповідальність, вірою у власну можливість здійснювати контроль над своєю долею, що у свою чергу тісно пов'язано з вольовими якостями особистості. Зокрема, вольова саморегуляція – це окремий вид довільного управління, що характеризується використанням значних вольових зусиль, спрямованих на подолання перешкод і труднощів, тобто служить механізмом самообілізації.

Провівши математико-статистичну обробку отриманих даних, ми можемо зробити наступні висновки. Було встановлено, що у порівнянні з учнями загальноосвітніх класів кадети є більш емоційно зрілими, активними, незалежними, самостійними. Їх відрізняє впевненість у собі, стійкість намірів, розвинене почуття власного обов'язку, реалістичність поглядів. Як правило, вони добре усвідомлюють мотиви, планомірно реалізують наміри, вміють управляти своїм часом, здатні контролювати свої вчинки, володіють вираженою соціально-позитивною спрямованістю. Ці учні самостійні, гнучко і адекватно реагують на зміну умов, висування і досягнення мети в них у значній мірі усвідомлено.

Також, кадети мають чіткі цілі в майбутньому, які надають їхньому життю високий рівень осмисленості, спрямованості та часової перспективи. Ціннісно-смилова сфера кадетів характеризується спрямованістю на досягнення та зосередженістю на фізичній активності. Це вказує на те, що для них є дуже важливими постановка і вирішення певних життєвих завдань як головних життєвих чинників. Окрім того, учні кадетського класу вважають, що фізична культура є необхідною для гармонізації життя людини, що варто вміти чергувати інтелектуальну діяльність із фізичною.

Отримані результати дослідження рекомендується використовувати для вивчення особливостей впливу військової форми виховання на психологічні характеристики особистості, а також у процесі навчально-виховної роботи педагогів і психологів із учнями кадетських класів. Окрім цього, дані висновки можуть сприяти співпраці силових структур України з навчальними закладами, які займаються військово-патріотичним вихованням учнів; у результаті цього можливе передбачення додаткових заохочувальних програм вступу до ВНЗ військової спрямованості для старшокласників-кадетів, з подальшим забезпеченням їх професійного та кар'єрного зростання у силових структурах нашої держави.

*Науковий керівник: Власова-Чмерук О. М.,
викладач*